Պատմությունը պետք է լավ իմանալ

Մեկնարկեց երիտասարդ գիտաշխատողների 34-րդ գիտական նստաշրջանը

Թամարա ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտն այս տարի տոնում է հիմնադրման 70–ամյակը: Այդ առիթով երեկ մեկնարկեց ինստիտուտի երիտասարդ գիտաշխատողների 34-րդ գիտական նստաշրջանը: Հուլիսի 5-6-ը միջոցառումը կշարունակվի արդեն Աղվերանում: Նստաշրջանի ընթացքում Հայաստանի հին, միջին դարերի, նոր եւ նորագույն շրջանների պատմությանը նվիրված 23 գիտական զեկույցներով հանդես կգան ինչպես պատմության ինստիտուտի երիտասարդ աշխատակիցները, ասպիրանտներն ու հայցորդները, այնպես էլ գիտնականներ Երեւանի պետական համալսարանից, Մատենադարանից, Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնից, ՀՀ պաշտպանության նախարարությունից:

Կընթերցվեն նաեւ զեկույցներ առօրեականության պատմության վերաբերյալ («Բյուրոկրատիզմի դրսեւորումները խորհրդային Հայաստանի 1920-1930-ական թթ. առօրեականության մեջ» եւ «Խորհրդահայ գյուղի դպրոցական առօրյան Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին»):

Առօրեականության պատմությունը պատմական գիտության համեմատաբար նոր ուղղություններից է: Այն եվրոպայում տարածում է գտել հետպատերազմյան տարիներին: Իսկ Հայաստանում առաջին փորձերն են կատարվում: Արդիական է նաեւ արցախյան պատերազմի 1993թ. շրջափուլի ռազմարվեստի առանձնահատկությունների մասին ՀՀ ՊՆ մամուլի խոսնակ Արծրուն Հովհաննիսյանի զեկույցը:

«Նստաշրջանները, պատկերացրեք, թվով մեր ինստիտուտի պատմության մոտավորապես կեսն են կազմում: Մեր ինստիտուտի երիտասարդ գիտաշխատողների խորհուրդը շուրջ 35 տարվա պատմություն ունի»,- ասաց ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի տնօրեն **Աշոտ Մելքոնյանը**՝ տեղեկացնելով, որ նստաշրջանով սկսվում է նաեւ ԳԱԱ 70-ամյակին նվիրված միջոցառումների շարքը: Բանն այն է, որ պատմության ինստիտուտը ստեղծվել է 1943թ. նոյեմբերի 29-ին՝ գիտությունների ակադեմիայի հետ միաժամանակ:

Այդ ժամանակվանից մինչեւ 1960-ականները երիտասարդական գիտական նստաշրջաններ գոյություն չեն ունեցել: Միայն 1962թ. դրանք իրականություն դարձան: Մինչ օրս արդեն կազմակերպվել է ավելի քան 30 նստաշրջան:

«Պատմության ինստիտուտն ակադեմիայի ամենաարգասաբեր աշխատող հաստատություններից է: Ոչ ոք չի կարող ժխտել, որ այս ինստիտուտն է, որ շարադրել է հայ ժողովրդի պատմության ամբողջական շարադրանքը: Այսօր էլ դրանից ոչ փոքր խնդիր կա, քանի որ այդ պատմությունը շարադրվել է որոշակի սահմանափակումների պայմաններում: Այսօր հարկ կա ազգային շահերի տեսանկյունից եւ օբյեկտիվ գիտական անաչառության հայեցակետից որոշ հիմնախնդիրներ վերաշարադրել: Այսօրվա պատմաբանների եւ հատկապես երիտասարդ պատմաբանների համար կա աշխատանքի հսկայական դաշտ: Շատ են անելիքները, որովհետեւ պատմությունը դինամիկ զարգացող գիտություն է, եւ միշտ տեսնում ենք նրանց, ովքեր իրենց խնդիրները լուծելիս պատմության դասերը հաշվի չեն առնում: Իսկ դրա համար պետք է պատմությունը լավ իմանալ:

*Ուրախ եմ, որ մեր ինստիտուտն ակտիվորեն աշխատում է՝ հայրենասիրական մղումներով: Կարծում եմ՝ ինստիտուտի նոր սերնդի արդյունքները ոչ պակաս խոստումնալից են լինելու»,-*ընդգծեց ՀՀ ԳԱԱ հայագիտության եւ հասարակական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար **Յուրի Սուվարյանը**:

Իսկ պատմական գիտությունների դոկտոր **Կլիմենտ Հարությունյանը** երիտասարդ

գիտաշխատողներին խորհուրդ տվեց միշտ հիմնուրույն աշխատել, լսել իրենց ղեկավարներին եւ աշխատել արխիվներից նոր [illegible]յութեր հայտնաբերել: Կատա[illegible]եցրեց, որ նա, ով կատարում է [illegible]նքնուրույն աշխատանք, հետագայում հասնում է իր նպատակին. *«Իսկ մեր տնօրինությունը ստեղծել է այնպիսի պայմաններ, որ կարելի է եւ աշխատել, եւ հանգիստ ստեղծագործել»:*

«Այստեղ է, որ երիտասարդները փորձ են հավաքում»,-այս համոզմանն է եկել ինստիտուտի գիտական հարցերի գծով փոխտնօրեն **Կարեն Խաչատրյանը:** Նա նստաշրջանը մեկ այլ տեսանկյունից էլ է կարեւորում. ինստիտուտը հրատարակում է «Հայոց պատմության հարցեր» հոդվածների ժողովածուն, որում կընդգրկվեն լավագույն զեկույցները՝ հոդվածների տեսքով: Խաչատրյանն ուրախությամբ նշեց, որ այդ հոդվածների գիտական որակն աստիճանաբար բարձրանում է.

«Ընդգրկվում են նաեւ տարբեր հաստատությունների երիտասարդ գիտաշխատողներ: Բավականին խիստ ընտրություն է կատարվում, եւ նաեւ դեպքեր եղել են, որ կան հոդվածներ, որոնք մերժվում են: Դա եւս դրական տեսանկյունից եմ դիտարկում: Դա նոր լծակ է, որ երիտասարդներն էլ ավելի լավ աշխատեն եւ ավելի բծախնդիր լինեն»: